

Nienke Homan

Kersvers
Gedeputeerde

Nienke Homan voelt zich als gedeputeerde van de Provinciale Staten Groningen als een vis in het water. Ze weet zich gesteund door gezin, GroenLinkers en vele Groningers die al of niet in coöperatief verband iets willen betekenen. Haar tijd is enigszins beperkt, maar ze blijft voor iedereen toegankelijk en hoopt dat iedereen die haar wil benaderen dat dan ook blijft doen. De e-mailtjes komen nog altijd binnen en Nienke zal ze blijven beantwoorden. Wie haar liever telefonisch spreekt kan vooral 's avonds een poging wagen, omdat ze dan thuis bij man en kinderen is.

De coalitie zal bewijzen dat er ook een Groningen bestaat zonder de PvdA. Het coalitieakkoord dat onder leiding van SP'er Peter Verschuren tot stand is gekomen, kent als motto: vertrouwen. De betrokken partijen spreken het vertrouwen uit naar elkaar, naar de inwoners en naar de diverse organisaties. Omgekeerd wil de coalitie van SP, D66, CDA, CU en GroenLinks het vertrouwen vragen van de Groningers. De brede samenstelling leidt tot compromissen en het gunnen van elkaars kernwaarden. De vraag is dan ook gerechtvaardigd in hoeverre de 'GroenLinks boodschap' nog zichtbaar is, immers de SP is de grootste partij, net zoals dat vroeger de PvdA was, terwijl GroenLinks de kleinste deelnemer is. Deze vraag is voorgelegd aan Nienke Homan.

Gezicht van GroenLinks

'De SP is inderdaad de grootste partij binnen de coalitie, waarin wij de kleinste zijn, maar in het voortraject heeft dit geen rol van betekenis gespeeld. Tijdens de onderhandelingen vroegen we ons gezamenlijk af: "waar vinden we elkaar, wat bindt ons"? Alle deelnemende fracties leveren ook ieder een fulltime gedeputeerde, ook al is de SP twee keer zo groot. We zijn gelijkwaardig aan elkaar. Mijn portefeuille bestaat uit Energie en energietransitie, Milieu, Facilitaire zaken en Personeel/ICT. De eerste twee horen echt bij GroenLinks, maar ik ben ook erg blij met personeelszaken. We hebben binnen de coalitie afgesproken dat we veel meer het oor te luisteren leggen bij organisaties, bedrijven en particuliere initiatieven. Dat betekent een andere manier

In dit nummer

Interview
Nienke Homan
p. 1

Jesse in Stad
p. 3

Een nieuwe
Statenfractie
p. 4

Hoogleraren over
aardbevingen
p. 5

Interview
Ciska Nienhuis
p. 7

In memoriam
Cor Drost
p. 8

Analyse Staten-
verkiezingen
p. 9

Leven na de raad:
Eemsmond
p. 12

Werken in de
21e eeuw
p. 14

Agenda p. 16

Colofon p. 16

van werken voor veel ambtenaren. Ze moeten nu veel meer het provinciehuis uit om contacten te leggen en om te vernemen wat er eigenlijk speelt op straat. Dan kunnen ze in gezamenlijk overleg met organisaties en vaak innovatieve inwoners, beleid ontwikkelen dat meteen aanslaat en breed gedragen wordt. De belangrijkste boodschap is dat het provinciebestuur faciliteert. Het is geweldig om daarin een rol te kunnen spelen als GroenLinks-gedeputeerde.’

In het gesloten akkoord staan zaken waar GroenLinks in het verleden wel eens moeite mee had. Bovendien komt er ook wel eens iets voor dat zelfs haaks staat op de GroenLinks-gedachte. Toch is GroenLinks aangeschoven aan de coalitietafel. Nienke legt op onderdelen uit waarom GroenLinks vrijwel overal in te herkennen valt.

Gaswinning en aardbevingsschade

‘De aardbevingsschade vergoeden, alle bouwwerken verstevigen en compenseren van de waardevermindering van woningen zijn vanzelfsprekend, maar daarbovenop moet er veel meer geïnvesteerd worden in natuurlijke duurzame energiebronnen. Dat is nu meer dan ooit van groot belang. Vroeger riep ik dat de groene energie prioriteit moest krijgen en werd ik voor gek versleten. Nu ben ik gedeputeerde energie en wordt het GroenLinks geluid serieus genomen. Idealen kunnen op de langere termijn worden gerealiseerd.’

Herindeling

‘Zoals eerder is aangegeven wil de provincie niet van bovenaf iets opleggen, maar tussen de mensen, organisaties en gemeenten staan. De gemeentelijke herindeling moet niet afhankelijk worden van hetgeen de provincie wil, maar moet vanuit de gemeenten zelf komen. Het is iedereen duidelijk dat de taken voor de gemeenten veel zwaarder en groter worden. Bijvoorbeeld als gevolg van de drie decentralisaties: participatie, WMO en de jeugdzorg. Ze komen allemaal op het bordje van de gemeente te liggen. Dat vraagt goed beleid, voldoende specialisatie en veel (financiële) samenwerking. Dus de lokale overheden beseffen zelf ook heel goed dat schaalvergroting gezocht moet worden om de toekomst het hoofd te kunnen bieden. We zien nu bij de gemeenten dat ze hun inspanningen om tot samenwerking te komen verder uitbreiden en niet langer afwachten wat de provincie voor stappen onderneemt. Ze moeten (en kunnen) het nu zelf doen. Uit de praktijk blijkt dat het dan ook goed gaat.’

Megastallen

‘Een punt waar GroenLinks altijd mee worstelt is de kwestie van de megastallen. Er is afgesproken dat de bestaande situatie blijft bestaan – het is niet gelukt om de maximale toegestane bouwblok-grootte tegen te hou-

den of de besluiten terug te draaien. Dat is erg jammer, maar als kleinste partij konden we niet meer bereiken, er zat niet meer in. Daar staat echter tegenover dat de verduurzaming van de landbouw en de circulaire economie nadrukkelijk in het akkoord zijn opgenomen. Partijen als het CDA - toch van oudsher een boerenpartij - zijn daarmee akkoord gegaan. Er lonken nu dus volop mogelijkheden om ook binnen de landbouw slagen te maken die de biologische en kleinschalige landbouw dichterbij brengen. GroenLinks kan op deze wijze andere partijen meenemen in de verduurzaming.’

Windmolens

‘De kwestie van de windmolens wordt zoveel als mogelijk overgelaten aan de betreffende gemeenten. Zij weten immers het beste waar deze geplaatst kunnen worden. Er is enige haast bij de te nemen beslissingen, want het Rijk heeft nogal wat druk uitgeoefend. Eén van mijn eerste taken als gedeputeerde was dan ook het vragen van uitstel bij minister Kamp. Wanneer de beslissingen van onderop komen, dus vanuit de gemeenteraden, dan is het draagvlak veel groter, zo verwacht ik. Dat is een duidelijke wijziging ten opzichte van het vorig provinciaal college, dat inzette op de eigen ideeën en geen draagvlak creëerde. Ik ben bij verschillende informatiebijeenkomsten geweest en voer overleg met gemeenten. Windmolens hoeven helemaal geen brede weerstand op te roepen, mits proces en communicatie goed verlopen. Kijk maar naar het voorplan om in de stad Groningen windmolens te plaatsen, terwijl de bevolkingsdichtheid daar veel groter is.’

Omgevingsplannen

‘Gemeenten kunnen het voortouw nemen om binnen bepaalde provinciale kaders hun eigen gebied zodanig inrichten dat ze tevreden kunnen zijn. Er is veel invulling mogelijk op lokaal niveau. Dan is er bijvoorbeeld ruimte voor een webshop aan huis, of kunnen boerderijen een nieuwe bestemming krijgen als een “creatieve broedplaats” voor mensen met goede ideeën. Tal van mogelijkheden, waarbij de provincie eerder wil stimuleren dan reguleren.’

Betaalbaar?

‘Of alle plannen van ons te financieren zijn, is vooral een zaak van goed focussen en samenwerken. Door heldere keuzes te maken en eventueel bepaalde dingen te laten liggen, geloof ik dat we alles wat belangrijk is wel kunnen doen. Samenwerken met andere partijen is binnen deze coalitie heel goed mogelijk. De samenwerking hebben we altijd gezocht. Het zogenaamde Westerlee akkoord is tot stand gekomen na een motie van GroenLinks en verder opgepakt door de PvdA. Door hun lobby is het gelukt om financiën binnen te halen vanuit Den Haag. GroenLinks heeft al enkele keren meegestemd met

moties van de oppositie, waarmee duidelijk is aangegeven dat we datgene steunen wat goed is voor Groningen. Dat stijgt uit boven de benauwde partijpolitieke spelletjes.'

Toekomstperspectief

'We wonen in een prachtige provincie waar de natuur, erfgoed en landschap toegankelijk gemaakt kunnen worden voor het toerisme. En zo zien we meer mooie kansen. Ik heb erg veel zin in de komende jaren en ben blij met mijn collega's, we vormen een hecht college. Wanneer één gedeputeerde problemen ondervindt dan

zijn dat problemen voor het gehele team. Ik ben blij met de GroenLinksfractie, die probleemloos kan schakelen van oppositie naar de rol van coalitie en toch kritisch opbouwend is. Dat is prachtig.

GroenLinks heeft de weg terug gevonden en zit nu met Jesse Klaver duidelijk weer in de lift. We moeten die stijgende lijn blijven vasthouden, elkaar blijven opzoeken, contact houden met de inwoners. Ik merk dat er een hele grote maatschappelijke betrokkenheid is van GroenLinks leden en dat biedt een enorm perspectief voor de toekomst.'

Ger Zuiderveen

Jesse in Stad

Op zondagmiddag 7 juni bracht de kersverse fractievoorzitter van GroenLinks Jesse Klaver een bezoek aan Groningen. In de zon voor het tijdelijke onderkomen van Forum Images verzamelden zich meer dan 150 GroenLinksleden en andere geïnteresseerden om die middag met Jesse Klaver in gesprek te gaan. Het gonsde voor aanvang van de ontmoeting van verwachtingen en hoop op een nieuwe start voor GroenLinks. De recente gunstige peilingen werden besproken, het Klaver-effect, en bezoekers haalden herinneringen op aan hun eerdere ontmoetingen - soms al tien jaar geleden - met de jonge en ambitieuze Jesse Klaver.

Klaver werd ingeleid en voorgesteld door onze Stad-Groninger wethouder Mattias Gijsbertsen, ook zo'n jong politiek talent, dat zich inmiddels volop politiek aan het bewijzen is. Jesse maakte een flitsende en sympathieke start door onmiddellijk bij aanvang van zijn optreden provinciaal GroenLinksbestuurder Gijs van der Kroef naar voren te halen, als voorbeeld van mensen die hun kennis en kunde belangeloos inzetten voor de maatschappij. Daarmee maakte hij meteen duidelijk dat hij de waarde van inzet centraal wil stellen en dat de financiële waardering daarvan secundair is. Hiermee gaf hij zichzelf een voorzet voor het betoog dat we in de politiek het zicht zijn verloren op wat wij van waarde vinden. Het economische, stelt hij, probeert alles terug te voeren op financiële of economische opbrengsten. Het zicht op datgene wat er werkelijk toe doet gaat daarbij verloren. Na zijn toespraak beantwoordde Jesse in anderhalf uur vele tientallen vragen van de aanwezigen, en gaf daarmee steeds meer reliëf aan zijn verhaal. Met deze aanpak gaf hij een mooie demonstratie van wat hij in de voorbije jaren heeft gedaan. Hij legde bijvoorbeeld tientallen huiskamerbezoeken bij GroenLinksers af om ideeën te verzamelen, kritische vragen te bespreken en te bouwen aan een breed gedragen verhaal.

Na afloop van het vragenuur hoorde je bij jong en oud positieve commentaren; leden zijn blij dat hun idealisme weer openlijk terug is in de politiek. Jesse Klaver geeft weer ruim baan aan bevlogenheid, daarbij voelt oud en jong zich thuis.

Arjen Nolles

Een nieuwe Statenfractie

Na een spannende verkiezingsstrijd en de daarop volgende succesvolle college-onderhandelingen is GroenLinks opnieuw vertegenwoordigd in het college van Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van de provincie. SP, CDA, CU, D66 en GroenLinks hebben elkaar gevonden in een groen en links coalitieprogramma. Lijsttrekker Nienke Homan is gedeputeerde geworden met een interessante portefeuille: Energie en energietransitie, Milieu, Facilitaire zaken en Personeel/ICT.

Arjen Nolles

Harrie Miedema

Door het vertrek van Nienke naar de andere kant van het provinciehuis, GS zetelt aan het Martinikerkhof en de fracties aan de Turfsingel, ontstond een bijna geheel nieuwe fractie. Harrie Miedema is daarin de ervaren provinciale kracht met een grote dossierkennis op de groene onderwerpen: milieu, natuur, landbouw en mobiliteit. Hendri Meendering kan bogen op langjarige ervaring als raadslid in de gemeente Vlagtwedde. Hij gaat zich inzetten voor duurzame energie, economie, gaswinning (aardbevingen) en financiën. De nieuwe fractievoorzitter is de nummer twee van de lijst: Arjen Nolles. Hij deed politieke ervaring op in de gemeenteraad van de stad Groningen. Hij woont sinds kort in Sappemeer en voelt zich thuis in zo ongeveer alle thema's van de provinciale politiek. Iris Bruna is onlangs beëdigd als fractievertegenwoordiger (die functie heette tot de verkiezingen 'burgerlid'). Zij kan de fractie op alle portefeuilles vertegenwoordigen in de commissies.

Het komende jaar wil onze fractie naast de provinciale politiek veel investeren in het contact met de lokale afdelingen in de stad Groningen en op het platteland. Wij willen daar gesprekken voeren, ideeën ophalen en een gezamenlijke visie ontwikkelen voor de toekomst van Groningen. Problemen om op te lossen zijn er immers genoeg. Het komt er op aan ze op een groenlinkse wijze op te lossen.

Statenfractie GroenLinks

Hendri Meendering

Iris Bruna

Hoogleraren: NAM maakt zich schuldig aan voortgaande belangenverstrengeling

Beloofd is beloofd. Na de druk bezochte bijeenkomst in februari aan de universiteit in Groningen (de grote collegezaal bleek destijds te klein te zijn), zegden de hoogleraren Recht toe ook de provincie in te gaan. En dat liet Hilda Groeneveld zich niet twee keer zeggen. Op haar initiatief vond op 20 mei de follow up plaats in Middelstum. Hoogleraar Jan Brouwer verwelkomde de toegestroomde bezoekers in Vita Nova: 'ik hoop u vanavond een beetje te kunnen helpen.'

Leerzaam is de avond absoluut. De drie hoogleraren Herman Bröring, Fokko Oldenhuis en Jan Brouwer gaan bovendien de humor niet uit de weg. Ondanks het ernstige thema wordt er veel gelachen. Fokko Oldenhuis, niet alleen bijzonder hoogleraar Religie en Recht maar vooral ook letselschadespecialist, begint met 'de eerste teleurstelling van vanavond': in de wet staat niet wat de oplossing is. De algemene regels in – bijvoorbeeld – het Burgerlijk Wetboek zijn geen recept met een voorspelbare uitkomst. Niettemin valt uit het BW op te maken dat de NAM risicoaansprakelijk is. 'De NAM heeft vervolgens de regie genomen. Soms wordt iets wel vergoed, en soms ook niet. Of maar een deel ervan. Dat de veroorzaker de regie heeft, dat voelt voor juristen als zand tussen de kiezen.' Als bovendien transparantie ontbreekt, dan gebeurt er volgens hem iets veel ergers dan alleen scheuren in het huis.

NAM gedraagt zich als verzekeraar

Onacceptabel is dan ook, volgens Oldenhuis, dat de NAM – bijvoorbeeld – een zakkende fundering van een huis in Loppersum niet erkent als aardbevings schade. 'Zonder aardbevingen had dat huis nog als een dijk gestaan. Als je iemand met een zwakke schedel (een eierschaalschedel heet dat) een tik geeft en deze overlijdt daardoor, dan ben je schuldig aan zijn dood. Je moet het slachtoffer nemen zoals het is. En dat geldt ook voor huizen.' Maar de NAM gedraagt zich als een verzekeringsmaatschappij. Is schadeherstel duurder dan de waarde van het huis? Jammer dan, dan moet de bewoner bijbetalen. Jan Brouwer knikt als iemand vraagt waarom de 'echte' verzekeringsmaatschappijen de schade niet op zich nemen en afhandelen. 'U heeft gelijk. Het gaat niet om een natuurramp zoals in de kleine lettertjes staat. Als uw verzekering weigert in actie te komen, moet u een klacht indienen bij de Verzekeringkamer.'

Belangenverstrengeling

De belangenverstrengeling waaraan de NAM zich voortdurend schuldig maakt, is de drie hoogleraren een doorn in het oog. Dat geldt ook voor het Centrum Veiligheid Wonen in Appingedam. Partner Arcadis bijvoorbeeld heeft een nauwe band met Shell. 'Drie keer niks, zou mijn buurman zeggen', aldus Oldenhuis. Hij pleit dan ook – weer – voor een Bijzondere Bevingkamer bij de

rechtbank Noord Nederland. Waarop Jan Brouwer met een verrassend nieuwtje komt: die Kamer komt er inderdaad! Een stap in de goede richting.

Bestuursrechtsspecialist Herman Bröring gaat in op de verhouding tussen burger en staat. Dat het winningsbesluit een nadeel veroorzaakt buiten het normale maatschappelijke risico, dat is duidelijk. En ook dat Groningers de lasten dragen, niet de andere Nederlanders. Dit pleit voor nadeelcompensatie. Maar alleen als er geen alternatieve vergoedingsregeling bestaat. Bijvoorbeeld als de NAM alles zou betalen. Dan ontspringt de staat de dans. Bröring zegt een beetje gelachen te hebben om een verhaal in het Dagblad van het Noorden. 'Raar dat de burgemeesters in Drenthe opgetogen reageerden toen Kamp zei dat schade veroorzaakt door aardgaswinning, ook in Drenthe door de NAM zal worden gecompenseerd. Dat betekent niets anders dan dat die burgemeesters blij waren dat het Burgerlijk Wetboek ook in Drenthe van kracht is!'

Het gezag van Alders

De hoogleraren zeggen niets nieuws als ze verkondigen dat de Dialoogtafel juridisch 'niks' is. En dat geldt natuurlijk ook voor het Leefbaarheidsloket. Geen van beide zijn ze bestuursorganen, ze zijn vaag en informeel en ze hebben geen bevoegdheden. Maar goed. We hebben nu een nieuwe speler in het veld. De Nationaal Coördinator Groningen, in de persoon van Hans Alders met zo'n 150 medewerkers achter zich. Zal Alders het verschil maken? Herman Bröring heeft zeker vertrouwen in de bestuurlijke kwaliteiten van krachtpatser Alders. 'Het kan werken. Maar als het mis gaat, wie is er dan verantwoordelijk? En wat gaan al die 150 mensen doen? Bevoegdheden heeft Alders niet. Hij moet het hebben van zijn gezag en overtuigingskracht.'

Zelf in de benen komen

Jan Brouwer maakt zich zorgen over de enorme hoeveelheden geld die nodig zijn voor schadeherstel maar vooral voor preventie. 'Alleen al de versterking van onze gebouwen kost 130 miljard euro.' En daarbij zijn niet eens de dijken, bruggen en flatgebouwen gerekend! De NAM kan als bedrijf omvallen. Maar de Maatschap Groningen (waarin NAM en Shell participeren) niet. Die zou je feitelijk moeten aanspreken, aldus Brouwer. Maar nog los van het geld: de veiligheid van de Groningers is in het geding. 'We hebben het over heel bijzondere bevingen, onvergelykbaar met natuurlijke bevingen. Ze zijn hoogfrequent, kortstondig en ondiep. Dit maakt dat de schaal van Richter geen goede graadmeter is. En wellicht zijn de bevingen niet het grootste probleem, maar wel de bodemversnelling.' Brouwer heeft het zelfs over doden (bij een beving van meer dan 4 op de schaal van Richter), ook door brand en overstroming. Sommigen vinden dat

hij overdrijft. 'Maar je kunt het lezen in de rapporten van de Staatstoezicht op de Mijnen.'

Intussen loopt er nu een bodemprocedure bij de Raad van State. Wellicht zal er eind dit jaar een uitspraak liggen. Het EVRM geeft aanknopingspunten, menen de drie hoogleraren. Maar dat wil niet zeggen dat de burgers alleen maar hoeven af te wachten. Ze begrijpen dat procederen veel geld en energie kost. Oldenhuis: 'Toch moet u uw krachten bundelen. Proefprocedures opstarten. Ik zie te weinig fitheid. U moet zelf in beweging komen.'

Op de vraag uit de zaal of de heren ook een voorbeeldbrief van een aansprakelijkheidsstelling beschikbaar kunnen stellen, antwoordt Brouwer dit punt te zullen noteren. 'Hoewel u zult begrijpen dat wij als wetenschappers een onafhankelijke positie moeten innemen. Want anders wordt er niet meer naar ons geluisterd.'

Onafhankelijk of niet, Jan Brouwer eindigt zijn betoog wel met een duidelijk statement: de overheid moet kiezen voor levenszekerheid. Niet voor leveringszekerheid.

Nicolette Scholten

Diogenes

Er komt een dag dat we geen aardgas meer nodig hebben. Maar of die dag bereikt wordt voordat het gas op is?

Ciska Nienhuis: jong en praktisch 'Ik houd van doen, dingen daadwerkelijk veranderen'

Jonge leden genoeg in de stad. Maar als een afdeling in de Ommelanden er een jong lid bij krijgt, dan is dat bijna bijzonder. Want het platteland vergrijsst, en GroenLinks al helemaal. We gaan op bezoek bij Ciska Nienhuis, nieuw in de afdeling DAL. Jammer genoeg gaat Ciska ons ook weer (tijdelijk) verlaten. Ze gaat drie maanden naar Frankrijk en heeft haar huisje in Garsthuizen opgezegd. Komt ze weer terug?

Ciska is 29 jaar oud. Een geboren Groningse: in de gemeente Bedum. Maar daar is geen GroenLinks-afdeling. Hoewel ze al heel jong, amper na de middelbare school, lid is geworden van GroenLinks, kon ze in Bedum dan ook haar ei niet kwijt. Wel heeft ze in de stad in een werkgroep Dierenwelzijn van GroenLinks gezeten. 'Daar was ik niet helemaal op mijn plek. Er werd veel gepraat. Ik houd meer van doen, van dingen daadwerkelijk veranderen.' Ze lacht. 'Eigenlijk weet ik niet eens meer waarom ik lid geworden ben van GroenLinks. Wel weet ik dat ik dolblij was dat ik mocht stemmen!'

In Wageningen was ze wel op haar plek. Daar studeerde ze biologische landbouw. En daar heeft ze haar eigen ideeën over landbouw ontwikkeld. Heel kort samengevat: ze is tegenstander van monocultuur. En pleit voor een andere manier om met ziekten en plagen om te gaan. Hoe kwam ze erbij om in Wageningen te gaan studeren? 'Mijn opa en oma hadden een boerderij. Verder was ik altijd al geïnteresseerd in waar voedsel vandaan komt. Zo ben ik al als kind vegetariër geworden', vertelt Ciska.

'Mijn ouders hebben die keuze wel geaccepteerd. Maar mijn vader vond het wel eens onzin. Als we bij de Chinees aten, bijvoorbeeld. Dat had je toch wel kunnen opeten, zei hij dan als er iets mis was gegaan met de bestelling.'

Het bleek moeilijk om na de studie een baan in haar richting te vinden. Ze is tot voor kort bezig geweest om de resultaten van een onderzoek naar bovengronds mest uitrijden in een wetenschappelijk artikel te verwerken. Intussen verdiende ze haar inkomen tot een paar maanden geleden in de thuiszorg, maar ja, haar hart ligt ergens anders. 'Ik ben twee weken in Frankrijk geweest, in een ecologische leef/werkgemeenschap. Het is een bijna zelfvoorzienende gemeenschap met een vaste kern van twaalf bewoners en tussen de tien en veertig tijdelijke. In de zomer kan het gastenaantal wel oplopen tot 250. Binnenkort ga ik er weer heen, nu voor drie maanden. De bedoeling is dat ik er werkervaring opdoe. In de tuinrij, maar ik word ook ingezet in de keuken.' Ze ziet er niet tegenop om fysiek werk te doen. 'Er wordt van iedereen verwacht dat ze acht uur per dag werken. Met de handen

werken doet iets voor lichaam en geest. Ik heb soms last van spanning in de rug, maar niet als ik fysiek werk doe. Je hoeft je weinig bezig te houden met dagelijkse beslommeringen zoals boodschappen doen, koken, administratie en planning. Dat geeft meer rust in mijn hoofd en zorgt ervoor dat ik de dingen die ik doe, met meer aandacht doe.'

Ciska heeft de huur van haar huis opgezegd. Ze slaat haar spullen op bij haar ouders en staat daar dan ook officieel ingeschreven. Het verlaten van haar huis gaat haar wel wat aan het hart. 'Ik vind het een mooi dorp, met aardige mensen. Een gemoedelijke sfeer. Ik voel me er erg thuis.' Bij haar ouders heeft ze een eigen tuin. 'Als ik hier in Garsthuizen courgettes uitplant, zijn ze zo weg. Opgegeten door de slakken. Mijn ouders hebben eenden. Die zorgen ervoor dat de slakken geen kans krijgen. Zo hoort het, vind ik. Als ik een eigen tuinderij begin, mocht ik geen baan vinden, dan zou ik kiezen voor meerjarige polyculturen in de vorm van houtige gewassen zoals fruit- en notenbomen en struiken. Met daar tussenin wat éénjarige gewassen en grasland waar

verschillende diersoorten op kunnen grazen. Ik denk dat dit systeem gezond basisvoedsel kan produceren, landbouwgrond kan herstellen én een hogere opbrengst zal geven.'

Omdat ze binnenkort alweer weg is, heeft Ciska nog nauwelijks kunnen kennismaken met GroenLinks in Loppersum. Ze had het wel gewild. 'Ik ben denk ik wel meer groen dan links', zegt ze. 'De VVD heeft soms ook goede dingen. Er moet ruimte zijn voor ondernemerschap. Ik ben wel sociaal in die zin dat ik vind dat er voor zwakkeren moet worden opgekomen, maar een uitkering is niet altijd nodig. De Partij voor de Dieren komt ook in de richting, maar GroenLinks is breder. Dat spreekt mij toch meer aan.'

Ik wens Ciska veel plezier en succes in Frankrijk. En hoop stilletjes dat ze weer terugkomt en werk en een huis vindt op het platteland. Want GroenLinks-leden die van aanpakken houden, daar houden wij van!

Nicolette Scholten

In Memoriam Cor Drost

(30 augustus 1949 – 5 juni 2015)

Vrijdagochtend 5 juni is Cor Drost overleden. Hij was namens de CPN acht jaar raadslid en direct na de oprichting van GroenLinks, werd hij wethouder in Hoogezand-Sappemeer, gedurende 20 jaar. Iedereen heeft hem leren kennen als een sociaal en betrokken bestuurder, met heldere politieke standpunten. Hij was gezichtsbepalend voor GroenLinks en voor de gemeente en beschikte over onvoorstelbare netwerken en relaties tot over de provinciegrenzen heen. Hij kende iedereen en iedereen kende Cor Drost. Privé en in zijn functie had hij altijd persoonlijke aandacht voor degene die het moeilijk had. In 2010 nam hij afscheid als wethouder.

Zijn ziekte sloopte het afgelopen jaar zijn fysieke gesteldheid, maar tot enkele weken voor zijn overlijden volgde hij de politiek nog op de voet. Na zijn afscheid als wethouder heeft hij zich bijna niet meer laten zien binnen GroenLinks, maar desgewenst stond hij met raad en daad de fractie ter zijde.

Op de crematieplechtigheid kwamen vele mensen bijeen om hem de laatste eer te bewijzen. De periode Drost is waardig afgesloten.

Herstel zet maar langzaam door

Op 18 maart j.l. vonden de verkiezingen voor Provinciale Staten plaats. Dat was twee en half jaar na de dramatisch slechte uitslag van GroenLinks bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen. In de politiek is twee en half jaar een lange tijd, maar voor GroenLinks is er nog niet genoeg tijd verstreken om het dieptepunt te vergeten. De waardering van de uitslag van de Statenverkiezing wordt er zelfs door bepaald. "Een goede uitslag" zei Bram van Ojik op de uitslagenavond, ondanks het verlies van GroenLinks in alle twaalf provincies.

Bij de Statenverkiezingen scoorde GroenLinks landelijk ook minder goed dan de peilingen in het najaar van 2014 lieten zien. Toen was sprake van een opgaande trend, maar die zette in de weken voor de Statenverkiezingen niet door. In de peiling van de Politieke Barometer stond GroenLinks vlak voor de verkiezingen van 18 maart op 5 zetels. Net voor de Statenverkiezingen van 2011 stond GroenLinks in die peiling op 7 tot 8 zetels. Het ongunstige verschil in het landelijke niveau van GroenLinks van 2015 t.o.v. 2011 was door onze eigen campagne in Groningen niet te overbruggen. Al met al mogen we met het behoud van 3 zetels in de Staten van Groningen tevreden zijn.

Landelijke Eerste Kamerverkiezingen

Vier jaar geleden gingen de Statenverkiezingen in de landelijk media meer dan ooit over de Eerste Kamerverkiezingen. De vraag was of het toen vrij nieuwe, zeer rechtse kabinet Rutte I van VVD en CDA en gedoogd door de PVV wel een meerderheid zou halen in de nieuwe Eerste Kamer, die immers door de nieuwe Statenleden wordt gekozen. Die strijd leidde toen toe een aanzienlijk hogere opkomst van kiezers. Er kwamen toen 56% van de kiezers stemmen. In 2007 was dat 46%.

In 2015 is de opkomst met 48% ongeveer weer terug op het oude niveau (zie tabel p. 11). In de landelijke media ging het nu ook weer vrijwel alleen over de Eerste Kamerverkiezingen, maar de vraag of het kabinet daar een meerderheid zou halen leefde toch duidelijk minder. Een kabinet dat geen meerderheid in de Eerste Kamer heeft is niet bijzonder meer. Het kabinet Rutte II heeft er al vanaf het begin geen meerderheid gehad en er toch heel veel zaken door gekregen.

De lagere opkomst is op zich gunstig voor GroenLinks, maar het heeft niet kunnen voorkomen dat GroenLinks in de Eerste Kamer van 5 naar 4 zetels is gegaan. Wel wordt algemeen verwacht dat GroenLinks meer invloed in de Eerste Kamer kan hebben, omdat het kabinet Rutte II er geen meerderheid meer heeft met de bevriende oppositie van D66, ChristenUnie en SGP. Zo komt onder andere GroenLinks in beeld om mee te onderhandelen. De hoge opkomst in 2011 was voor GroenLinks niet zo gunstig, want GroenLinks doet het doorgaans relatief gezien zo'n 30% beter bij verkiezingen die niet over landelijke machtsvraag gaan. Bij de Statenverkiezingen van

2011 was dat bij uitzondering niet zo. Die verkiezingen waren net na de omstrede steun van GroenLinks aan de trainingsmissie in de provincie Kunduz in Afghanistan. De landelijke Statenuitslag van GroenLinks lag toen met relatief gezien -6% zelfs onder die van de Tweede Kamerverkiezingen die er aan vooraf gingen (juni 2010).

Dit jaar scoort GroenLinks bij de Statenverkiezingen wel weer hoger in vergelijking met de voorafgaande Tweede Kamerverkiezingen (september 2012). En niet een beetje hoger: de landelijke uitslag van GroenLinks bij de Statenverkiezingen is 5,4%. Dat is, zoals in de laatste kolom van de tabel te zien is, relatief gezien maar liefst 129% hoger dan de uitslag bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2012, toen GroenLinks maar 2,3% haalde. Hieraan is heel duidelijk te zien dat het met GroenLinks aanzienlijk beter gaat dan in 2012. En de lagere opkomst draagt daar maar voor een heel klein deel aan bij.

Regionale verschillen

Binnen de landelijke trend zijn er verschillen tussen de uitslagen van GroenLinks in de provincies. Kolom 11 van de tabel laat zien dat die dit keer niet zo groot zijn. Overall is er verlies. In Drenthe (-2%) en Zeeland (-4%) is het verlies het kleinst. Het grootste verlies is in Friesland (-32%) en Limburg (-28%). Doorgaans zijn daar goede regionale verklaringen voor.

In Friesland deed de Partij voor de Dieren, anders dan in 2011, nu wel mee. In Zeeland is het precies anders om, dus nu geen deelname van de Partij voor de Dieren. In Drenthe doet de Partij voor de Dieren ook niet mee en dat was in 2011 ook zo. Duidelijk is dat de Partij voor de Dieren een grote concurrent is voor GroenLinks. Het grote verlies in Limburg heeft waarschijnlijke mede te maken met het langdurig in opspraak zijn van de fractievoorzitter. Uiteindelijk vertrok ze in november 2013, nadat een onderzoekscommissie had geconcludeerd dat ze zich schuldig had gemaakt aan belangenverstrengeling. Zulke vervelende kwesties blijven soms lang hangen in het geheugen van kiezers.

Landelijk was het relatieve verlies van GroenLinks -15%. In de provincie Groningen deed GroenLinks het -10% net iets beter.

De hoogste uitslagen van GroenLinks zijn zoals

gebruikelijk in de provincies Utrecht (7,6% van de stemmen, kolom 10), Noord-Holland (7,1%) en Groningen (6,5%). De drie slechtste uitslagen zijn dit keer in Zeeland (3,5%), Friesland (3,5%) en Limburg (3,9%). Vier jaar geleden was in dat Zeeland, Overijssel en Friesland.

Winst in de stad Groningen

In de provincie Groningen komen verreweg de meeste stemmen van GroenLinks uit de stad. Dus het is heel gunstig dat GroenLinks daar 1% winst boekt. Dat ligt ook hoger dan het gemiddelde in de hele provincie, want dat was -10% verlies. Het gevolg is dat nu 59% van alle GroenLinks-stemmen uit de stad komt. In 2011 was dat 52%. Een flinke groei van het aandeel van de stad. Deze trend was de afgelopen jaren bij de Tweede Kamerverkiezingen ook al te zien: van 51% in 2010 naar 56% in 2012. En ook bij de Europese Verkiezingen: van 56% in 2009 naar 57% in 2014. De trend is er eerder geweest in de 25 jaar dat GroenLinks nu bestaat. Die trends werden steeds afgewisseld met periode dat het aandeel van de stad juist kleiner werd. Dat was meestal in perioden dat het goed ging met GroenLinks. Nu het slechter gaat met GroenLinks komen er weer meer stemmen uit de stad. Wat ook meespeelt is dat het aantal inwoners van de stad de laatste jaren hard gegroeid is, terwijl in die tijd het inwonertal van de meeste andere gemeenten juist gedaald is. Ter vergelijking: van alle inwoners van de provincie woont nu 35% in de stad. In 2011 was dat 33%.

Van de grote steden staat de uitslag in Groningen met 11,3% van de stemmen nu op vijfde plaats, wat vaker voorkomt. Bovenaan staat dit keer Nijmegen met 15,8%, gevolgd door Utrecht (14,6%) en Leiden (12,2%). Amsterdam staat vierde met 12,1% van de stemmen. In vergelijking met de vorige verkiezingen is het resultaat van GroenLinks in deze steden wisselend: Nijmegen +11%, Leiden +7%, Groningen +1%, Amsterdam -5% en Utrecht -14%. In Delft was er met -5% ook verlies. Daarmee is er geen duidelijke overeenkomst tussen de uitslagen van GroenLinks in de studentensteden.

Wisselend beeld in de provincie

Hét provinciale onderwerp in de campagne was natuurlijk de aardgaswinning en de aardbevingsschade die daar het gevolg van is. GroenLinks Tweede Kamerlid Liesbeth van Tongeren en de GroenLinks Statenfractie hebben zich maximaal met dit onderwerp bezig gehouden en zijn ook veel in de publiciteit gekomen. Helaas hebben we daar electoraal geen voordeel mee gehad. Dat komt waarschijnlijk omdat de standpunten van veel partijen op dit onderwerp erg op elkaar lijken.

De uitslagen van GroenLinks in de gemeenten laten geen verband zien met het aardbevingsgebied. De

hoogste relatieve winst is in Ten Boer (+12%). Dat komt ongetwijfeld door de actieve campagne die de nog vrij nieuwe afdeling van GroenLinks daar gevoerd heeft. Ook in de stad Groningen heeft de afdeling actief en op vrij grote schaal campagne gevoerd. De winst van +1% is daar mede het gevolg van. In alle andere gemeenten was er geen winst, maar verlies.

Is het verlies in Zuidhorn (-1%) en De Marne (-5%) nog heel beperkt, in de andere gemeenten loopt het verlies in de dubbele cijfers. De grootste verliezen zijn in Menterwolde (-59%), Stadskanaal (-58%) en Veendam (-47%). De overeenkomst tussen deze drie gemeenten is dat er veel verzet is tegen de plannen voor de windmolenparken. In Stadskanaal gaat het dan om windmolens vlak over de grens in Drenthe. GroenLinks zal door veel kiezers gezien zijn als voorstander van de windmolenparken. Dat is begrijpelijk. Helemaal nadat de Tweede Kamerfractie van GroenLinks een paar dagen voor de verkiezingen met een plan kwam om langs alle snelwegen windmolens te plaatsen. Het kreeg flinke publiciteit in de landelijke media, maar zal in Menterwolde, Veendam en Stadskanaal heel wat stemmen hebben gekost. Overigens heeft de GroenLinks Statenfractie bij het plan voor windmolens bij Meeden wel degelijk oog voor de kritiek van veel inwoners en heeft er steeds voor gepleit de windmolens verder van het dorp vandaan te plaatsen. Voor die belangrijke nuance was echter geen oog meer.

In de slechte uitslag van GroenLinks in de gemeenten Menterwolde en Veendam speelt ook mee dat GroenLinks in die gemeenten bij de vorige Statenverkiezingen juist het meeste won in de hele provincie (kolom 6). In Veendam had dat toen te maken met de vele voorkeurstemmen op kandidaat Mehmet Kocadag uit Veendam, nummer 21 op de lijst, die in de hele provincie toen in totaal 603 stemmen kreeg, vooral uit Veendam. Dit jaar stond Mehmet Kocadag opnieuw op plaats 21 van de lijst, maar kreeg hij veel minder voorkeurstemmen, namelijk 184. In Menterwolde, maar ook de buurgemeenten, waren in 2011 veel voorkeurstemmen voor Mario Post, toen nummer 2 op de lijst. Als oud-wethouder in Menterwolde had hij een goede naam in de regio opgebouwd. Dit jaar stond Mario Post niet op de lijst. De hoge pieken bij vorige Statenverkiezingen hebben nu mede het diepe dal tot gevolg. Omgekeerd is dat ook zo, want in 2011 was het verlies in de stad Groningen bijna het grootst en nu is de winst er bijna het grootst.

De uitslag in de stad is met 11,3% van de stemmen met afstand de hoogste in de provincie Groningen. De andere gemeenten waar GroenLinks boven het provinciale gemiddelde van 6,5% scoort zijn Haren (8,6%), Ten Boer (7,2%), Winsum (7,1%), Loppersum (6,8%) en

Wenakker

	<i>Inwoners</i> 1-1-2015	<i>PS07</i> %	<i>PS11</i> stemmen	<i>PS11</i> %	<i>PS11</i> toe- resp. afna- me 11..07 in %	<i>TK12</i> aantal	<i>TK12</i> %	<i>PS15</i> aantal	<i>PS15</i> %	<i>PS15</i> toe- resp. afna- me 15..11 in %	<i>PS15</i> toe- resp. afna- me 15..07 in %	<i>PS-TK</i> toe- resp. afna- me 15..12 in %
<i>Nederland</i>	16.653.305	6,1	440.687	6,3	2	219.896	2,3	324.572	5,4	-15	-13	129
<i>Groningen (pr)</i>	578.867	7,6	19.040	7,2	-5	9.577	2,8	15.701	6,5	-10	-15	132
<i>Appingedam</i>	12.008	3,0	147	2,9	-4	84	1,3	113	2,4	-19	-22	89
<i>Bedum</i>	10.451	4,9	304	5,7	16	169	2,6	234	4,6	-19	-6	78
<i>Bellingwedde</i>	9.130	3,8	179	4,0	6	75	1,4	134	3,4	-15	-10	152
<i>Ten Boer</i>	7.452	5,8	236	6,4	10	116	2,6	253	7,2	12	24	179
<i>Delfzijl</i>	26.499	2,6	358	3,4	28	156	1,1	194	2,1	-38	-21	88
<i>Eemsmond</i>	15.768	5,6	369	4,6	-17	195	2,0	262	3,4	-26	-38	73
<i>Groningen</i>	200.944	13,5	9.928	11,2	-17	5.403	4,6	9.224	11,3	1	-16	147
<i>Grootegast</i>	12.116	2,9	168	3,2	9	95	1,4	111	2,3	-26	-20	70
<i>Haren</i>	18.915	11,1	1.022	9,5	-14	528	4,3	859	8,6	-10	-23	101
<i>Hoogezand-S.</i>	34.357	3,9	786	5,7	45	302	1,6	491	3,9	-31	0	146
<i>Leek</i>	19.487	7,1	484	5,4	-23	234	2,0	362	4,4	-18	-37	118
<i>Loppersum</i>	10.154	7,4	420	8,0	8	184	2,9	334	6,8	-16	-9	131
<i>De Marne</i>	10.150	5,9	338	6,6	11	190	3,0	284	6,3	-5	6	109
<i>Marum</i>	10.315	3,9	190	4,2	5	120	2,0	138	3,5	-17	-12	72
<i>Menterwolde</i>	12.193	5,3	396	7,3	39	119	1,6	153	3,0	-59	-43	83
<i>Oldambt</i>	38.424	4,5	689	4,0	-10	271	1,2	377	2,4	-40	-46	102
<i>Pekela</i>	12.678	4,3	205	4,0	-7	93	1,3	129	2,8	-32	-36	105
<i>Slochteren</i>	15.583	4,5	351	4,9	7	181	2,0	279	4,1	-15	-9	270
<i>Stadskanaal</i>	32.622	2,1	318	2,3	13	157	0,9	195	1,6	-58	-24	82
<i>Veendam</i>	27.704	3,1	603	5,1	67	176	1,1	287	2,7	-47	-11	144
<i>Vlagtwedde</i>	16.245	3,8	263	3,8	-2	147	1,6	213	3,4	-10	-11	113
<i>Winsum</i>	13.774	8,3	627	8,6	4	272	3,1	466	7,1	-18	-14	127
<i>Zuidhorn</i>	18.735	7,9	659	6,8	-14	310	2,7	609	6,8	-1	-15	150
<i>Groningen (pr)</i>	578.867	7,6	19.040	7,2	-5	9577	2,8	15.701	6,5	-10	-15	132
<i>Friesland</i>	647.453	3,9	15.556	5,2	35	6660	1,7	9.393	3,5	-32	-9	104
<i>Drenthe</i>	491.386	4,7	11.734	5,3	12	5352	1,8	10.037	5,2	-2	10	183
<i>Overijssel</i>	1.134.621	4,3	25.114	5,1	19	11451	1,7	18.493	4,3	-16	0	147
<i>Flevoland</i>	391.710	5,5	8.463	5,7	3	3408	1,7	5.752	4,4	-23	-21	163
<i>Gelderland</i>	1.999.867	5,8	55.487	6,2	6	28516	2,4	44.277	5,7	-8	-2	137
<i>Utrecht</i>	1.228.360	9,0	51.721	9,2	1	25964	3,6	37.574	7,6	-17	-16	112
<i>Noord-Holland</i>	2.694.744	9,7	90.793	8,0	-17	46519	3,1	68.180	7,1	-11	-27	128
<i>Zuid-Holland</i>	3.529.303	5,9	76.483	5,5	-7	42959	2,2	57.296	4,8	-13	-19	115
<i>Zeeland</i>	381.563	4,9	6.095	3,6	-27	3425	1,6	5.198	3,5	-4	-30	121
<i>Noord-Brabant</i>	2.452.594	4,1	56.113	5,9	42	24692	1,8	37.547	4,5	-22	10	151
<i>Limburg</i>	1.122.837	4,2	24.088	5,4	26	11305	1,8	15.124	3,9	-28	-9	111

Zuidhorn (6,8%). De laagste scores zijn in Stadskanaal (1,6%), Delfzijl (2,1%) en Grootegast (2,3%).

Geen vierde zetel

Net als bij de Statenverkiezingen in 2007 en 2011 zat er voor GroenLinks geen vierde zetel in. In 2007 waren er 364 stemmen tekort. In 2011 waren 1.412 stemmen te weinig. Zonder de lijstverbinding met de Partij voor de Dieren zou GroenLinks dit keer maar liefst 3.847 stemmen tekort zijn gekomen voor de vierde zetel. We zouden dan zelfs een restzetel nodig hebben gehad om de derde zetel binnen te halen. Nu kregen we drie zetels via de lijstverbinding met de Partij voor de Dieren. En omdat er in totaal maar liefst negen restzetels te verdelen waren, heeft de Partij voor de Dieren aan de lijstverbinding een restzetel overgehouden. GroenLinks kwam

daarvoor 3.288 stemmen tekort. Zonder de lijstverbinding was die restzetel naar de PVV gegaan. Nu kwam de PVV 209 stemmen tekort voor de laatste restzetel, die naar de SP is gegaan.

Zoals bekend zijn de collegeonderhandelingen voor GroenLinks succesvol verlopen. Na een het grote en historische verlies van de PvdA heeft winnaar SP met de PvdA afgerekend. Ook de VVD keerde niet terug in het college. D66 en de ChristenUnie mochten wel blijven en GroenLinks kwam er bij. Lijsttrekker Nienke Homan is inmiddels gedeputeerde van GroenLinks in de provincie Groningen geworden. Gezien het (kleine) verlies bij de Statenverkiezingen een groot succes.

Drewes de Haan

Is er leven na de raad?

Ria Damhof en Leo de Vree

GroenLinks verloor maar liefst allebei haar zetels in de raad van gemeente Eemshoek bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Leo de Vree en Ria Damhof moesten een stap terug doen. Nieuwkomers SP en D66 gingen met de zetels van GroenLinks aan de haal. Maar hoe gaat de afdeling Eemshoek nu verder?

‘Het is een stuk rustiger geworden.’ Dat is de tamelijk onderkoelde reactie van voormalig raadslid Leo de Vree. Hij heeft sinds maart 2014 veel minder verplichtingen: het raadslidmaatschap kostte toch al gauw acht uur in

de week. Naast een drukke baan (Leo is beleidsmedewerker Water bij de provincie Drenthe) is dat behoorlijk veel. ‘Hoewel de agenda al weer aardig snel volloopt...’ De teleurstelling is wat weggezakt. ‘Verlies hoort bij het spel.

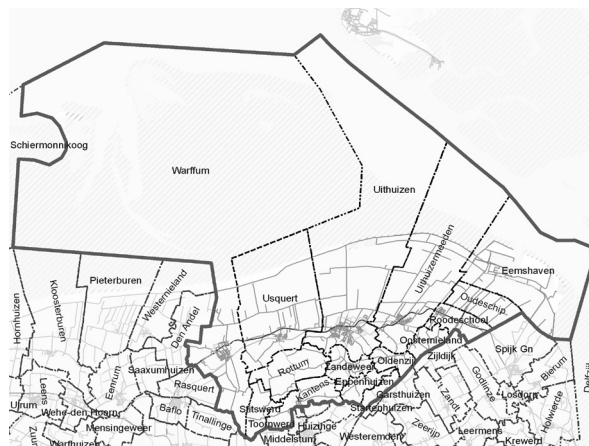
Iets kan beginnen, maar het kan dus ook eindigen,' zegt Leo laconiek. 'We hadden de pech dat de SP als nieuwkomer in de lift zat, net als D66. We vissen grotendeels in dezelfde vijver. Je kunt ook stellen dat we al die jaren ook de potentiële kiezers van de SP en D66 naar ons toegetrokken hebben. En verder hadden we natuurlijk te maken met dezelfde tendens als ook landelijk en provinciaal te zien was.'

Spraakmakend

Het verlies lag niet aan het feit dat GroenLinks onzichtbaar was. Integendeel. De kwestie 'Noordpolderzijl' bijvoorbeeld was behoorlijk spraakmakend. Het bekende Zielhoes, trekpleister voor Groningers die graag even bij het kleinste haventje van Noord-Nederland een kijkje komen nemen, was in een onverkwikkelijke rechtszaak verwickeld met het gemeentebestuur van Eemsmond. Het was GroenLinks die de dubbele petten van met name burgemeester Van Beek aan de kaak stelde en een motie van wantrouwen heeft ingediend. Waarna de partij behoorlijk om de oren werd geslagen door de pers en andere politieke partijen. Dat de rechter uiteindelijk heeft geoordeeld in het nadeel van de gemeente, is winst die GroenLinks niet meer heeft mogen baten. Maar Leo is natuurlijk wel tevreden over het resultaat. 'Mede dankzij de druk van onze kant is het toch nog goed gekomen.' Beide raadsleden zijn actief gebleven in GroenLinks. Ria Damhof is toegetreten tot het provinciaal bestuur en Leo zit in de provinciale steunfractie. 'Ik vind het belangrijk dat de stem uit de regio ergens doorklinkt. GroenLinks is toch een beetje een stadspartij.' Met zijn werkervaring in Drenthe kan hij voor de provinciale fractie veel betekenen. 'Water heeft raakvlakken met ruimtelijke ordening, milieuwetgeving, landbouwbeleid, precies die onderwerpen die provinciaal van belang zijn.'

Nieuwe website

Intussen vindt hij het van belang dat de afdeling doordraait. Om die reden is Leo ook penningmeester geworden. Het bestuur is gewoon doorgegaan. Aletta Becker en Pauline Durlacher (duovoorzitters), Sanne Ros (communicatie) en Paulina Roozemeijer (secretaris) hebben het niet opgegeven. De website wordt vernieuwd en met name Sanne is van plan om met social media een groter bereik te krijgen. 'Via Twitter en Facebook krijg je toch sneller en vaker een reactie,' meent Leo. Bovendien is het zaak om GroenLinks zichtbaar te houden. Het bestuur probeert te volgen wat er in gemeenteland gebeurt en is van plan om opiniërende stukken op de website te zetten. 'Wel lastig, want je mist heel veel aan informatie, die je als raadslid vanzelf krijgt via memo's, overleggen en ingekomen brieven.'

Kleine vijver

Leo maakt zich wel zorgen over het ledenbestand. 'We hebben al niet veel leden, ik denk ongeveer zeventien, maar er komt bovendien weinig nieuw bloed bij. De leden die we hebben, zijn niet erg bereid om mee te denken en mee te doen. Dat geeft niet, ook zulke leden hebben we nodig, maar om actief te zijn als lokale partij is het onvoldoende.' De vijver waaruit potentiële raadsleden of bestuurders gevist moeten worden, is dan ook klein. Logisch ook. Het raadslidmaatschap kost erg veel tijd. Besturen wordt steeds complexer. Jonge leden hebben het vaak al druk met baan en opgroeiende kinderen. En om het besturen van een gemeente alleen aan bijna of helemaal gepensioneerden over te laten, kan toch ook niet de bedoeling zijn. 'Het is zaak dat de afdelingen in Noord-West-Groningen gaan samenwerken of zelfs samengaan in de vooravond van de herindeling,' meent Leo dan ook. 'Hoe gevoelig herindeling ook ligt, beleidsmatig en organisatorisch valt er niet aan te ontkomen.' Maar goed. Zolang Eemsmond nog een zelfstandige gemeente is, blijft het bestuur de gemeentelijke politiek volgen. Leo ziet tot zijn spijt dat de functie van GroenLinks ('luis in de pels') eigenlijk door geen enkele partij is overgenomen. Hij herinnert zich de kerntakendiscussie, eerder dit jaar. 'De raad laat, ook sociaal gezien, best wat gaten vallen. En het behoud van voorzieningen staat op losse schroeven.' Wel ziet hij dat GroenLinks een erfenis heeft achtergelaten. 'Ons gedachtegoed is wat meer doorgedrongen. Er wordt nu bijvoorbeeld gesproken over een andere wijze van afvalinzameling, minder frequent (tuingroen) inzamelen, en wie weet praat men over een paar jaar zelfs over diftar.' In die zin is de inbreng van GroenLinks in de afgelopen jaren niet onopgemerkt gebleven. En bewoners weten Leo nog best te vinden. Dat blijkt als ik weer op de fiets wil stappen, richting Loppersum: 'O ja, niet vergeten! Ik moet de raadsfractie van Loppersum nog bellen. Het gaat om een wierde die afgegraven dreigt te worden door een boer. Ik werd erover benaderd, maar het blijkt nu om een wierde te gaan, net over de gemeentegrens!' Toch nog een luis in de pels. En zo hoort het.

Nicolette Scholten

Debat Werken in de 21^e eeuw

De partijraad van GroenLinks heeft in de loop der jaren vele taken gehad en de laatste was het organiseren van partijdebatten over belangrijke onderwerpen. Na de opheffing van de partijraad is die klus door het landelijk bureau overgenomen. Het idee is dat in alle provincies zo'n debat wordt georganiseerd: de praktische kant door de provinciale besturen; de inhoud door de mensen van het landelijk bureau. In Noord-Nederland werken Drenthe, Friesland en Groningen samen bij het organiseren van deze debatten onder de naam 'Noorderlandconferenties'. Dit keer was het onderwerp 'Werken in de 21e eeuw'. Het landelijk bureau had materiaal beschikbaar gesteld zodat de deelnemers zich inhoudelijk konden voorbereiden. Op zaterdag 6 juni kwamen zo'n dertig GroenLinkers en andere belangstellenden uit alle drie de provincies bij elkaar in het Platformtheater in Groningen. Na een inleiding van econoom Alfred Kleinknecht, volgden levendige discussies aan de hand van stellingen in kleine groepen.

Alfred Kleinknecht betoogde dat er momenteel een strijd plaats vindt tussen twee stromingen in politiek en economie. Die strijd gaat over de vraag of de vrije markt zijn gang moet kunnen blijven gaan, of dat de overheid moet ingrijpen om maatschappelijke doelen te kunnen realiseren.

Geschiedenis

Na de crisis van 1929 was het duidelijk dat de toenmalige vorm van het kapitalisme zonder ingrijpen van de overheid niet tot een oplossing van de werkloosheid zou leiden. In de hele westerse wereld ging de overheid zich intensief bemoeien met de verdeling van werk en inkomen. De theoretische onderbouwing daarvan werd geleverd door het model van Keynes. Dat kwam er op neer dat de overheid in tijden van crisis meer geld uitgaf om de economie te stimuleren. Tot 1975 werkte dat model goed, maar toen kwam er de klad in. De economische groei daalde, de oliecrisis dreef de prijs van energie omhoog, vele bedrijven werden gesloten en de oplossingen van Keynes werkten niet meer. Daarop volgde een terugkeer naar de oude gedachte dat de staat zich niet met de economie moest bemoeien. Laat de markt het maar regelen, was de gedachte. Deregulering en liberalisering

werden toverwoorden: ze betekenden dat het afgelopen moest zijn met de regels die mensen en omgeving moesten beschermen. De overheid moet zich bovendien terugtrekken uit het economisch leven door staatsbedrijven te verkopen (privatisering).

Het bijbehorende economische model was dat loonkosten zo laag mogelijk moesten zijn. Om dat te bereiken moest de verzorgingsstaat versoberd worden en de vakbeweging gekortwiekt. Versoepeling van het ontslagrecht en flexibel omgaan met lonen hoorden er ook bij. De financiële rol van de overheid werd beperkt tot bestrijding van de inflatie door monetair beleid. Ideologisch kwam er meer nadruk op ongelijkheid: wie hard werkt mag veel verdienen.

Om een neerwaartse druk op de lonen te krijgen streefde men naar een bepaalde mate van werkloosheid. Als iedereen aan de slag is, gaan de looneisen immers omhoog en de winst naar beneden. Dat is in dit model slecht voor de economie.

Pas de laatste jaren krijgt de kritiek op deze aanpak weer voet aan de grond. De aandacht voor het werk van Piketty, die laat zien dat het marktdenken heeft geleid tot een grote kloof tussen arm en rijk, maakt ruimte voor een nieuwe benadering.

Europees sociaal model

Kleinknecht pleitte voor een Europees sociaal model: een niet flexibele arbeidsmarkt gecombineerd met een sterke verzorgingsstaat en forse investeringen in onderwijs en onderzoek. Dat schept het kader voor een economie waarin arbeidsbesparende en productiviteitsverhogende technologie meer kans krijgt. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat in landen waar de lonen laag zijn (zoals de VS) nieuwe technische ontwikkelingen weinig kans krijgen omdat ze meestal meer geld kosten dan mensen. In die aanpak heb je wel veel banen, maar de kwaliteit ervan is laag en de opbrengst idem dito.

Het Europese model betekent een geringe groei van het aantal banen, dus moet het bestaande werk beter verdeeld worden. Kleinknecht pleit daarom voor collectieve arbeidstijdverkortening naar dertig uur in plaats van looneisen. Daarmee krijgt iedereen meer tijd voor huishouden, vrijwilligerswerk, zorg en opleiding. Werken wordt gezonder door minder stress en door de lagere werkloosheid zijn we allemaal veel ontspannender bezig.

Basisloon

Een basisinkomen is volgens Kleinknecht geen oplossing voor de problemen waar we momenteel mee zitten. Hij noemde als voorbeeld een basisinkomen van 1000 euro per maand voor iedereen van 18 tot 66 jaar (ruim 11 miljoen mensen). Dat kost 132 miljard of te wel 56,1 % van de inkomsten van het Rijk. We kunnen verdienen op de begroting van het Ministerie van SoZa-We (30 miljard), bureaucratie (2.5 miljard) en bijstand + studiefinanciering (9.5 miljard). Totaal 42 miljard. Blijft over 90 miljard. Je zou ook nog kunnen schrappen in huur- en zorgtoeslag, kinderbijslag en kinderopvangtoeslag (totaal: 12,3 miljard). Dit vanuit de gedachte dat mensen naast het basisinkomen andere inkomsten zullen hebben. Aan de andere kant zijn er ook nog effecten die geld kosten: omdat er waarschijnlijk minder mensen gaan werken neemt de belastingopbrengst af. Het CPB schat dat op 7,2 miljard. Als je dat alles verrekent gaat het basisloon 85 miljard extra kosten.

Dat kan alleen betaald worden door fors hogere belastingtarieven wat weer zal leiden tot belastingvlucht. Je kunt ook milieubelastingen invoeren of verhogen, maar als die succesvol zijn (en dat wil je toch) neemt het effect daarvan langzaam af.

Kies je voor een beperkte vorm van basisloon (alleen per huishouden, alleen onder een bepaalde inkomensgrens), dan heb je gelijk weer te maken met controles en de daarbij behorende kostbare bureaucratie.

Kleinknecht ziet een negatieve inkomstenbelasting als een goed alternatief voor het basisloon. Iedereen krijgt een forse aftrekpost op zijn belastingaanslag. Wie weinig verdient krijgt dan geld van de belastingdienst.

Praktische suggesties

Kleinknecht had ook een aantal praktische suggesties voor directe verbetering van de arbeidsmarkt:

- Verklein bij de laagste inkomens de wig tussen bruto- en nettoloon of maak inkomens tot aan het minimumloon geheel belasting- en premievrij.
- ZZP-ers moeten in hun declaraties een verplichte afdracht aan sociale verzekeringen opnemen. De huidige aanpak leidt tot een ongelijk speelveld: ZZP'ers zijn goedkoop want ze zijn onderverzekerd, krijgen geen scholing en hebben geen pensioenopbouw.
- Geef bijstandsgerechtigden recht op een baan voor het minimumloon bij de gemeente. Een idee van Joan Muysken (*Me Judice*, 02-11-2013). Dat geeft zin en maakt een eind aan de betutteling. Bovendien helpt het om de verpaupering van de publieke sector tegen te gaan. Bij een dertig-urige werkweek zijn de kosten voor de gemeente weinig hoger dan die van de bijstand.

De discussies

In de discussiegroepjes werd gepraat over thema's als de verdeling van werk en arbeidstijdverkortening, de rol van de overheid in de economie, de slechte arbeidsmarktpositie van mensen die in flexibele banen zitten, zzp-ers, basiskomen en bijstand, en als laatste: de rol van vergroening van de economie als bron van werkgelegenheid. De vele meningen werden per groepje op grote papieren tafelkleden gezet en in vier ronden plenair besproken. Dat leidde af en toe tot interessante discussies.

Kritiek

Er viel in de zaal ook wel wat kritiek te bespeuren op de aanpak. Zo vond men dat er te weinig aandacht was voor de vraag wat nu precies onder de term 'werk' moest worden verstaan. Zouden huishouden en mantelzorg er ook niet onder moeten vallen? Ook hoorde je door de reacties op de stellingen heen wel de vraag wat de rol van werk in het leven van een mens is. Gaat het alleen om inkomen, of ook om zingeving? De indruk bestond dat de bijeenkomst vooral bedoeld is om op praktische politieke vragen antwoord te krijgen. Iets meer ruimte voor fundamentele vragen zou niet fout zijn.

Vervolg

Het landelijk bureau verzamelt de uitkomsten van alle bijeenkomsten in het land en maakt daar een digitale enquête van die binnen enkele maanden aan alle leden zal worden toegestuurd. De resultaten van die enquête worden meegenomen in het nieuwe verkiezingsprogramma. Dus als je de bijeenkomst hebt gemist, kun je met de enquête de schade nog inhalen.

Henk de Weerd

Agenda

Zaterdag 27 juni - Zondag 5 juli
Klusweek GroenLinks pand
Aanvang: 10:00 uur
Coehoornsingel 87, Groningen

De Coehoornsingel 87, het GroenLinks-pand in Groningen, is aan een opknapbeurt toe. Er is sprake van achterstallig onderhoud en verouderd interieur en daarom steken we deze zomer de handen uit de mouwen om hier wat aan te doen! Van zaterdag 27 juni tot zondag 5 juli gaan we aan de slag.
Meer informatie: wessels.rutger@gmail.com

*Prettige vakantie gewenst namens
provinciaal bestuur, Statenfractie,
gedeputeerde en redactie van de Wenakker*

Colofon

Jaargang 24, nummer 2

De Wenakker verschijnt 4 keer per jaar

Redactie: Nicolette Scholten, Ger Zuiderveen en Henk de Weerd

Bijdragen: Drewes de Haan, Arjen Nolles

Druk: De Marge, Groningen

Contact

Statenfractie

Arjen Nolles (fractievoorzitter): 06 38373783
arjennolles@yahoo.com

Harrie Miedema: 06 43748917
harrie.miedema@zonnet.nl

Hendri Meendering: 06 13370915
meender4@xs4all.nl

Iris Bruna (fractievertegenwoordiger): 06 28950669
irisbrunatoonen@gmail.com

Gedeputeerde

Nienke Homan: 06 52761547
nienkehoman4@gmail.com

Provinciaal bestuur

Elisabeth Moolenaar (voorzitter): 06 41768573
moolen@brandeis.edu

Gijs van der Kroef (secretaris): 06 13705440
gijs.vdkroef@gmail.com

David van der Kellen (penningmeester): 050 4061994
vdkellen@hotmail.com

Maartje Vroom: 06 47854742
maartjevroom@hotmail.com

Job de Bruijn: 050 5891568
jobdebruijn@gmail.com

Henk Klabbers: 050 4062954
hklabbers@noordmaat.nl

Ria Damhof: 0595 424538
riadamhof@gmail.com

Digitaal

www.groenlinksgroningen.nl
facebook.com/groenlinks.statenfractie
twitter.com/glprovgroningen

Retour- en redactieadres

Statenfractie GroenLinks
Turfsingel 83
9712 KL Groningen
050 3164568
groenlinks@provinciegroningen.nl

Kopij is van harte welkom op het bovenstaand redactieadres. Deadline: 1 september 2015